

– I Sverige är ekologisk kompensation väldigt outnyttjat, till skillnad från till exempel i Tyskland, säger miljökonsulten Anders Enetjärn.

Naturvärden som påverkas vid till exempel vägbyggen kan ersättas genom ekologisk kompensation.

◆ Så fungerar ekologisk kompensation

Inom en stor mängd tillståndsärenden samt stadsbyggnad och infrastrukturbyggnad kan naturpåverkan som inte går att undvika kompenseras.

Det sker genom att till exempel jordbrukslandskap, skogar, våtmarker, sjöar och habitat upprättas på en annan plats eller restaureras.

På så sätt kan en nettoförlust av miljöresurser som biodiversitet, rekreativvärden och ekosystemtjänster undvikas.

Ekologisk kompensation används bland annat i USA, Australien och Tyskland. I Sverige kan det användas med stöd i miljöbalken och även bli en obligatorisk åtgärd enligt det nya miljöansvarsdirektivet.

Källa: Enetjärn Natur AB och Enviroeconomics Sweden

Ekologisk kompensation ett outnyttjat miljöverktyg

Begreppet ekologisk kompensation är nytt inom miljöarbetet i Sverige. Men frågan är om inte verktyget redan borde användas enligt lagen.

– Det kan vara något som markexploatörer borde använda oftare, miljöbalken säger att ekologisk kompensation kan tillämpas där det är lämpligt, säger miljökonsulten Anders Enetjärn.

Med ekologisk kompensation, till exempel anläggning av nya våtmarker eller insatser för djurliv som påverkas vid markexploatering, kan en nettoförlust av ekologiska värden undvikas när nya vägar dras eller bostadsområden byggs. Något som tillämpas i flera europeiska länder och i Sverige när det gäller skyddad mark som Natura 2000-områden. Däremot är det betydligt mindre vanligt i det så kallade vardagslandskapet, icke naturskyddade miljöer.

– Vi har märkt att länsstyrelserna ibland efterlyser tillståndsvillkor att ställa utöver skadelindrande åtgärder. Där skulle ekologisk kompensation kunna fylla en stor roll och enligt miljöbalkens andra och sextonde kapitel kan det tillämpas där det är lämpligt, säger Anders Enetjärn.

Därför har han tagit initiativet till en konferens i Umeå i mitten av april där bland annat de juridiska aspekterna kring ekologisk kompensation ska diskuteras.

– I Sverige är ekologisk kompensation väldigt outnyttjat, det finns ett fåtal kommuner som exempel. I Tyskland däremot är det betydligt vanligare och där är exploatörerna skyldiga att kompensera ekologiska skador. Nu blir det intressant att se vad Naturvårdsverket och Trafikverket säger, ett argument

är att den som kompenserar köper sig fri från miljöpåverkan vilket vi är väldigt restriktiva med i Sverige.

I Göteborg väcktes tanken på ekologisk kompensation för flera år sedan men har först nyligen fått fäste i det kommunala planeringsarbetet. Miljöutredaren Erik Hansson fick i uppdrag att undersöka hur miljöverktyget skulle kunna användas och att ta fram en checklista för det dagliga arbetet.

– Än så länge har inte något projekt startat men sedan två år arbetar vi med kompensationsåtgärder i alla detaljplaner. Till exempel kommer ett rekreativområde att påverkas vid bostadsbyggnad i Frölunda, det ska kompenseras med att förfallna parkmiljöer restaureras. Vid ett annat bygge på Hisingen kommer delar av ett habitat för hasselsnok att tas i anspråk. Det kompenseras genom att utvidga habitatet i andra änden, säger han.

Även om ekologisk kompensation kan minska miljöpåverkan vid exploatering är den stora fördelen enligt Erik Hansson att frågorna tas upp tidigt i planeringen.

– Det innebär att vi uppmärksammar naturvärden som vi tidigare kanske inte såg och därmed kan planera så att vi inte behöver kompensera, sen kan vi ju ersätta där det inte går att undvika intrång i naturen. **M**